ANUL VIII No. 86 Apare lunar 3 LEI Exemplarul 1 MARTIE 1939

RĂSĂRITUL NOSTRU

Unicul organ Surdo-pedagogic din țară

DIRECTOR V. DIMITRIU-LEORDA Redacția și Ad-strația: Calea 13 Septembrie Nr. 8 București

Colonel pictor Eugen Nicodem

„Sunt oameni simpli printre noi cari pricep adevărul că cea mai mare legătură care ne unește nu poate fi decât ARTA și MIZERIA".

Pictorul Nicodem era unul dintre aceștia, care a fost înțeles nu numai atât pentru arta lui care iese din comun, cât pentru că mai știa și să intelectualizeze și cele mai neînsemnate impresii direct senzoriale.

Concluzia: artistul este o personalitate așa de puternică încât fixează clipa din viață asupra cărora profanul nu știe dacă el însuși există ori este o umbră.

Arta revarsă amorul ei până în cele mai mici lucruri precum iubirea merge crescând atunci când nu este un simplu capriciu — cum pare a fi cazul la mulți profani.

Un om superior are dorințele lui tot așa de superioare căci trebue suflet mare ca să le înțelegi.

Viața este de multe ori tristă atunci când nu te înțelege nimeni, dar un artist are să găsească totdeauna prietenii... când va fi dincolo de viață!...

Ca suflet de artist, Nicodem îmi spunea că: fiecare artist are un subiect favorit pe care vrea să-l facă pentru el și în care să redea un maximum de pasiune — că el față de viața pe care a purtat-o pe umeri, ca o povară a firii lui prea expansive— vrea să se descotorosească de dulcile amintiri printr'un tablou în care să zugrăvească: un chefliu în faptul mijind al dimineții și o femeie ușoară într'o cameră de bohem. E ceva mai puțin ca o scenă din viața de bohem a lui H. Murger. Este apologia unui ofițer care a dus o viață destrăbălată cu femei ușoare. Era idealul lui în acest subiect?

Da!... însă de vină este mediul în care a trăit și asigur că el nu era artistic. Exprimă însă un adevăr și asta este esențialul în artă.

Explicația o găsim mai mult în temperamentul său decât în felul lui de a simți lucruri cu un caracter mai înalt, ceeace, desigur — dacă ar fi fost înțeles — era favoritul altor subiecte mai mărețe.

— Dar — încă odată — omul este sclavul firei lui, adică a temperamentului, fără de care un artist nu poate exista.

Mediul! asta e totul.

Ca militar — timp de 33 ani — se acomodase prea mult, Nicodem era sclav scăpat din sclavie, făcea chef liber.

Rezultatul?

Nu poți concepe decât un subiect de liberare... așa cum fac țiganii cari spânzură pe tatăl lor.

Nicodem, pe când era locotenent, a avut o prietenă franțuzoaică — incomparabilă, cum zicea el — pe care o chema Camille și care avea o prietenă Rence. Ele i-au pozat și l-au inspirat și tot sub îndemnul lor a avut o expoziție de aproape o sută de tablouri — la Botoșani — ce au fost vândute în câteva zile.

Trăiască femeia, așa cum ne trebuie nouă — zicea el — de câte ori își amintea de ele, cărora le-a rămas recunoscător. La amintirea acestora mă asigura că, rar de tot putem întâlni așa ființe de cari depinde viitorul, numele unui om — aș putea zice personalitatea lui.

Perfect! dar ca militar a fost un chefliu incorigibil pentrucă a căutat distracții în alt mediu liber. Era doar suflet de artist și în armată nu exista pentru el decât arta crudă de a omorî oamenii, ceeace nu este nimic constructiv decât patrioticește vorbind cu gândul la dușman.

„Arta construește pentru sufletul omenesc în prosperare și în deplină frăție".

Era și el patriot, pentru care a binemeritat și „Legiunea de onoare" conferită pe front de misiunea franceză condusă de regretatul general H. Berthelot. Asta e totul: să fii adevărat și sincer apărător al Patriei. Nici eu nu concep altceva sufletește ca ce a mai mare datorie însă, el admira arta fără condițiuni și se aruncă în brațele ei de marmoră ca un amant condamnabil — dacă vreți — însă amant.

La întrebarea mea de ce greșise cariera și când începuse să picteze, mi-a spus:

Nu știu și eram deja ofițer; am văzut un tablou: „Phoebus cerând permisie dela tatăl său, Apollo, să conducă carul soarelui". Este singura oară când am plâns! Dece? Am fost înstrăinat de firea mea însă-mi".

In luna asta se împlinesc 10 ani de la moartea pictorului Nicodem. Imi împreun gândul alături de cele 2 fiice ale lui într'o pioasă reculegere, singurul omagiu ce îi putem aduce din depărtare.

Sculptorul V. D. LEORDA

Olimpiada surdo-muților dela Stockholm

(din viața socială C.F.R.)

In August a. c., are loc la Stokholm (Suedia) cea de a cincea olimpiadă asurdo-muților organizată de Comite international des sports silencieux **cu sediul la Liège (Belgia).**

România, prin cercul sportiv al surdomuților de pe lângă Societatea surdo-muților este a 17-a membră, va participa numai la jocuri de foot-ball, natație și scrimă.

In numărul viitor vom reveni cu amănunte precise privitor și la organizarea unei excursiuni în Suedia nu numai pentru surdo-muți, ci și pentru prietenii noștri normali.

Recenzie

D. Ilie Anesiea, comandant străjer, a dat la iveală un album în versuri și imagini, reprezentând icoane străjerești din viața M. S. Marelui Voevod Mihai de Alba Iulia, simbolul neamului nostru.

Această lucrare a fost editată de editura „Cultul României" București, str. Ardeleni 26.

Tinerele generații vor găsi în această lucrare o pictură de apă vie.

Recomandăm pe această cale tuturora — mari și mici — procurarea acestui album, direct de la editură, contra sumei de lei 100 exemplarul.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Treizeci de ani de surzenie

de GUSTINO AMBROZI

Copilăria mea era plină de muzică. Tatăl meu era ofițer și întreținea legături prietenești cu marii muzicanți Brahms, Humperdinck, Sarasate.

Iubea mult muzica și cânta des acasă.

Astfel eu trăiam cu muzică și copil de 5 ani mă jucam cu vioara și pianul. Către sfârșitul anului al 6-lea am fost încercat de o meningită. Printr'un curios joc al hazardului, îmi amintesc că aveam sigur șapte ani când am auzit pentru ultima dată vocea omenească. Era aceea a medicului care îi spunea mamei „Doamnă, știința mea este neputincioasă; copilul va muri". Intrasem în agonie. Când mi-am recăpătat cunoștința, am cerut vioara mea atât de dragă; tata mi-a întins-o fericit că mă vede scăpat dela moarte.

Am încercat arcușul și l-am pus pe strune, dar ce este aceasta? Aveam impresia că nu pot atinge strunele cu arcușul și totuși simțeam că apăs pe coarde.

Părinții mei se depărtară plângând, în timp ce eu, pe jumătate ridicat, țineam vioara la piept, cu privirea fixată în gol, torturat de ideia că nu mai aud.

Am strâns vioara, am aruncat-o și am leșinat. Astfel mi-am luat rămas bun dela muzică.

Treizeci de ani s'au scurs dela această catastrofă și am impresia că a fost eri... Și totuși câte evenimente curioase s'au petrecut în acești 30 ani de liniște.

Vreau să vă povestesc puține din acestea.

Văd încă pe camaradul meu din copilărie, de aceeaș vârstă cu mine, când aveam opt ani. Și el era surd și căutam în minte minunate melodii. Luam fiecare câte o ramură (eram într'o pădure) și dirijam cu gesturi largi o muzică care nimeni altul de cât noi nu o auzea sau înțelegea.

Apoi, transportați de bucurie, cu ochii strălucitori, ne îmbrățișam și ne felicitam pentru sublimele melodii ce le-am executat.

Era vara. Mă pierdeam departe în câmpie. Mergeam ore întregi și în fine extenuat de oboseală, adormeam într'o poiană situată pe niște coline. Sculându-mă m'am văzut înconjurat de un fum albastru. Inspăimântat, bănuind un incendiu prin apropiere, am sărit peste cea apropiată colină, și văzui, spre marea mea surprindere, mai mulți tunari îndreptându-și tunurile fumegânde către cer. Pătrunsesem în zona manevrelor și am dormit fără grijă în timp ce s'au tras lovturi de tun, toată după amiaza, împrejurul meu.

Mai târziu veniră anii neliniștiți ai singurătății. Teatrul și concertele îmi erau inaccesibile. In societate trebuia să stau liniștit ca să nu încurc convorbirile. Primăvara când vedeam păsările într'un cuib, cu ciocul deschis, știam că ele cântă și sufletul meu simțea o imensă durere, o imensă singurătate...

M'am făcut ucenic la un sculptor. Este întotdeauna dificil să chemi un surd; trebue să te apropii de el și să-l atingi. Era bine înțeles foarte obositor pentru camarazii mei; astfel luară obiceiul de a mă lovi cu cutii de conserve, bucăți de ipsos sau bulgări de argilă; odată o șipcă îmi sparse capul. Acest tratament m'a dus la concluzia că omul care posedă simțul auzului este mai grosolan și mai barbar decât acela care-i surd. Ziua eram deci ucenic. Noaptea, la mine, sculptam. Vizita la Universitate va rămâne întotdeauna un eveniment dureros pentru mine. Aveam șaptesprezece ani. In afară de corespondența pe care o aveam cu aproape toți poeții austriaci, unii îmi erau prieteni și mă recomandaseră, vroiam totuși să fiu admis să studiez filozofia și fără nici o formalitate m'am dus într'o zi la Universitate și am bătut la o ușă. Dificultățile începură imediat. Ca om civilizat știam că trebue să aștept ca să mi se spună dinăuntru „Intră!!" S'a spus oare, acest cuvânt înăuntru? Așteptai un moment nevoind să par nepoliticos. Bătui din nou și deschisei ușa. Mă găsii întrun larg și lung coridor. Aici bătui la o altă ușă. Neliniștea reîncepu. Să intru oare? Mi s'a răspuns dinăuntru? Dumnezeule! cât este de complicată viața când nu auzi! Mai bătui odată și deschisei... Incă un coridor gol. Eram disperat și înaintai către ușa cea mai apropiată pe care o deschisei repede... „Oh! pardon domnule". — Prea târziu însă; un domn

(Continuare în pag. II-a)

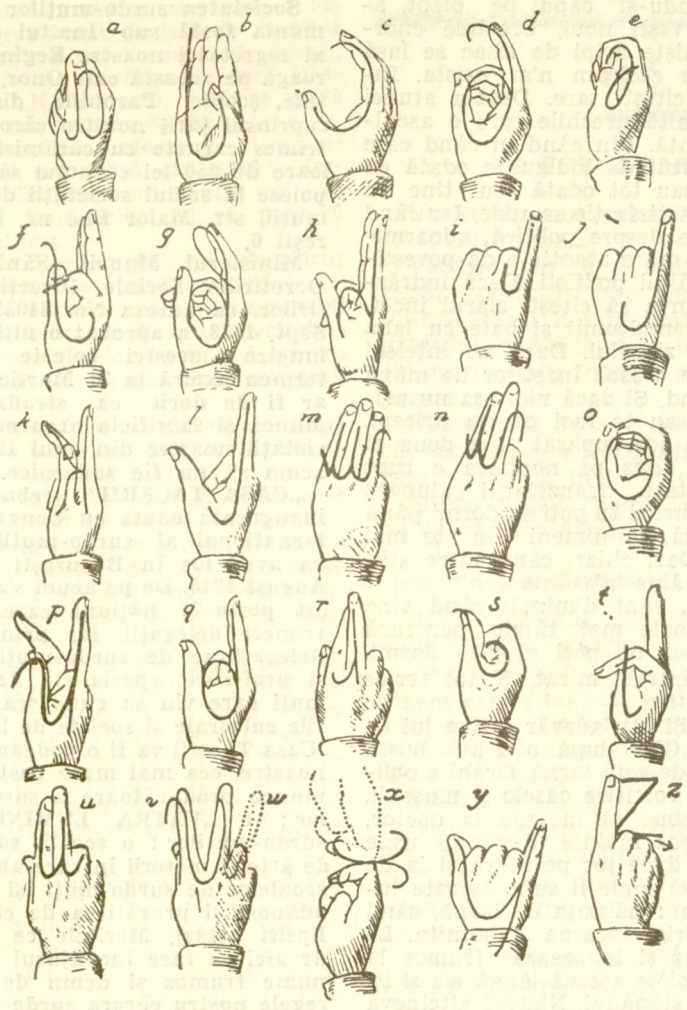

Alfabetul surdo-muților și poziția literelor, metoda abatelui de L'Epée.

Al doilea trandafir

Brigadierul silvic puse caii la trăsură şi porni la drum spre gară să aducă pe fiica sa Marioara, care venea în vacanţă dela şcoală.

Dragostea ce păstra fiicei sale îl făcuse să aştearnă în trăsură perne moi. La plecare, câteva lacrămi se scurseseră pe faţa lui bărboasă, pornind în trapul cailor să-şi revadă cât mai repede odrasla, singura mângâiere care îi rămăsese pe lume.

Avea şi dreptate el să simtă iubirea atât de mult pentru fiica sa, căci rămăsese numai cu ea. Soţia, după multă suferinţă, dimpreună cu ceilalţi copii ai lui, care asaltau altădată pădurea cu guriţele lor sonore, se duseseră în lumea de veci, iar el rămăsese singur ca într'un adevărat pustiu.

Acum toată durerea şi toată duioşia o vărsa cu grijă la fiica sa.

O crescuse mare cât un brad, de când rămăsese orfană de mamă de mică, fără ca din gura fetiţei să iasă un grai. Intr'o zi o dusese la alţi copiii, într'un sat să se joace, crezând că nu poate vorbi din cauza singurătăţii. Dar nu târziu, după ce consultă mai mulţi medici specialişti, se convinse că Marioara — fetiţa lui dragă şi scumpă — este surdo-mută.

In cercul copiilor cu care se juca, Marioara avu ocazia să cunoască băiatul inginerului silvic, pe bunul copil George. Ei se împrieteniră şi curând se născu între ei o strânsă legătură sufletească.

Când s'au dus la şcoala primară din sat au fost nedespărţiţi. George lua apărarea Marioarei decâteori vedea pe cineva bătându-şi joc de infirmitatea ei. Odată chiar el bătu crunt cu o jordea pe un copil Isidor, foarte nebunatic căci acesta lovise cu o piatră pe Marioara.

Când au mers la şcoala secundară, George nu uita niciodată să meargă la institutul de surdo-muţi să-şi vadă protejata. Pe măsură ce George învăţa şi era aşa silitor, nici Marioara nu se lăsa mai pre jos şi căuta să fie şi ea premiantă. Atentă la toate profesoarele, citea aşa de bine vorbele după buze, încât par'că devenise normală. Profesorii îi desvoltară din ce în ce darul vorbirei. George o încuraja şi îndemna la cultura superioară.

In vacanţe ei duceau viaţa mai mult împreună la casa brigadierului, care avea o frumoasă vilă şi agonisise avere pentru a-şi pune fiica la adăpost.

Când Marioara termină şcoala şi cursurile de pictură pentru care avea un deosebit talent, se stabili în pădurea fermecătoare la casa părintelui său. Acesta nu ştia cum să o satisfacă de bucurie că de acum sunt împreună.

George, care cunoştea bine naivitatea Marioarei şi graţiile ei precum şi sufletul şi calităţile ei, curând sentimentele de mai înainte se transformară în altele tot atât de frumoase şi de curate.

Venea des în casa brigadierului, şi într'o zi, plin de emoţie, merse la bătrân şi ceru mâna Marioarei. Acesta rămase mai întâi mirat de acest fapt, care-l credea că nu poate să se întâmple. Dar convins, se sfătuiră împreună şi stabiliră logodna. Când ieşi în grădină, George rupse un trandafir alb şi-l dădu Marioarei; spunându-i că atunci când va reînflori trandafirul, îi va da al doilea trandafir, ea va fi soţia lui.

Dar omul când n'are noroc de destinul ce-i scrie în viaţă, întâmplări dureroase, vin când nu te aştepţi.

In timp ce George şi Marioara se bucurau şi aşteptau cu nerăbdare săvârşirea nunţii, Isidor, copilul răutăcios şi nebunatic puse gând rău tinerilor logodiţi. El vedea cu ochi răi această unire, căci dorea de mult ca el să devie soţul Marioarei.

Gelozia puse stăpânire pe el şi într'o zi cu o pornire sălbatică descărcă un glonţe în George, care căzu mort la pământ.

Marioara disperată de durere, căci pierduse tot ceeace avea mai scump, îşi petrecea de aci înainte viaţa plângând lângă mormântul lui. Ea nu mai găsea altă viaţă mai bună, decât să împodobească mormântul lui George cu flori. Trandafirul din care George rupsese floarea albă şi i-o dăduse, ea îl răsădi lângă mormânt, Gândul şi suferinţa o slăbiră tot mai mult până când sărmana copilă fu atinsă de cea mai gravă şi nevindecabilă boală, tuberculoza. Bietul părinte era disperat. Marioara căzu la pat. Nu se mai putea duce la mormântul iubitului ei. Când îmbolnăvi trandafirii, aflând de aceasta, ea se însenină şi rugă pe tatăl său s'o ducă pe braţe să-i vază. Când ajunse la mormânt se porni un vânt care rupse un trandafir aruncându-l în poalele Marioarei care, într'un oftat adânc îl strânse la piept şi rămase nemişcată.

Tatăl se aplecă să vază ce s'a întâmplat. Marioara nu mai era. George se ţinuse de cuvânt şi-i pusese în mână al doilea trandafir.

SILVIA D. LEORDA

Treizeci de ani de surzenie

de Gustino Ambrozi

(Urmare din pag. 1-a)

bătrân foarte contrariat de intrarea mea nepoftită, mă întrebă: Ce poftesti? L-am înţeles după mişcarea buzelor.

— Aş vrea să mă înscriu la Universitate pentru a studia filozofia.

— Certificatele vă rog, spuseră apoi buzele. Foarte fericit că îl înţelegeam, am mincit că le-am pierdut în timpul unei plimbări cu barca pe lac, în fundul căruia se găsesc acum.

— Unde ai făcut studiile secundare? Intrebările urmau. Numai înţelegeam nimic acum şi trebuii să mă dau bătut.

— Scuzaţi-mă, d-le, nu aud prea bine de urechea stângă.

Imi ripostă imediat. Poate eşti chiar surd? Noi n'avem nevoe de surzi aici. Orice altă pedeapsă nu m'ar fi supărat mai mult. Am plecat furios şi am scris cu creionul pe peretele camerii mele. „Linişteşte-te, surzenia este auzul pentru glasul naturii". Din acest moment omul de carte nu a fost pentru mine decât un barbar, răscolind cărţile, dar cu sufletul gol. Am scris unui prieten, August Strindberg, o scrisoare în care-mi exprimam revolta comparând pe un doctor în filosofie cu un animal îngrăşat care înghite şi rumegă operile lui Platon, Socrate, Xenofon, Eschyle, Hegel şi Nietzche.

Mult timp am păstrat aceste sentimente ostile pentru cărţi şi câţiva prieteni au izbutit după discuţii lungi să tempereze întru câteva acest fel greşit de a privi lucrurile aducându-mă la sentimente mai raţionale.

Garl Spieteler îmi scria scrisori liniştitoare şi de îmbărbătare. Dar au trebuit să treacă ani de tristeţă, să înfrunt decepţia, pentru ca să pot învinge acest resentiment pe care mi-l dădea lipsa contactului normal cu lumea înconjurătoare, la care permanent eram expus.

Dacă am reuşit atunci aceasta o datoresc prietenilor mei care-mi scriau odată această frumoasă şi consolantă sentinţă: Dacă viaţa nu-ţi mai dă nimic, învaţă totuşi să o iubeşti.

Printr'o fericită întâmplare am făcut cunoştinţa lui Enrico Caruso, în tren; m'a uimit până la moarte. Adesea, înainte de a merge să cânte la Operă, venea la mine pentru a repeta partea pe care trebuia s'o cânte pretextând că se simte mai bine când nu-l aude nimeni.

Il vedeam cântând, apoi întrerupându-se pentru a repeta aceleaşi pasagii cu alte gesturi. Cum eu nu auzeam nimic îmi spunea întotdeauna în italieneşte.

— Fii fericit că nu auzi urletul meu îngrozitor.

(Va urma).

CUGETĂRI

In faţa marelor spectacole ale naturii, în faţa dumnezeirii concretizate în manifestările eterne, cosmice, în faţa marelui adevăr, atunci atitudinea noastră este şi rămâne fără răspuns şi trebue **să tacem.**

Procesul desăvârşirii, evoluţia întreagă a cursului lumii, a durerii, impun tăcere. Şi frunzele cad în tăcere şi **Dumnezeu ştie unde le duce vântul,** a spus-o nefericitul Petöfi.

Abonamente

Pentru Instituţii şi Societăţi	**Lei 1000**
Abonamente de sprijin	**„ 500**
„ obişnuit	**„ 200**

Reclame

1/1 pag.	Lei 2000	lunar
1/2 „	„ 1000	„
1/4 „	„ 600	„
1/8 „	„ 400	„
1/16 „	„ 200	„

INFORMAŢIUNI

Direcţiunea publicităţii din subsecretariatul de stat al propagandei pune în vedere tuturor particularilor şi instituţiilor particulare, că toate cererile ce-i sunt adresate trebue să fie timbrate (8 1).

Celor netimbrate sau insuficient timbrate nu le va da curs, decât dacă se va plăti taxa îndoită, prin aplicarea de timbre mobile, conform art. 41 din legea timbrului şi a impozitului pe acte şi fapte juridice.

*

D. C. Vlădescu, domiciliat în Bucureşti, este achizitorul nostru de abonamente şi reclame, cu începere dela 1 Februarie 1939. Telefon 2.24.37.

*

Croitoria ŞTEFAN SECELY,
Surdo-mut
Strada Isvor No. 26
lucrează bine şi convenabil

ROMANUL UNUI SURDO-MU

Infrângerea destinului

(Fragment)

Concepţia de educaţie prin şcoală a surdo-muţilor se poate socoti ca şi a normalilor. După cum copiii normali sunt unii mai precoci şi vin la şcoală cu alfabetul deja ştiut şi cu judecata aproape formată, pentru a deslega mici socoteli, tot astfel se întâmplă şi în lumea copiilor surdo-muţi. Şi la aceştia individualitatea este distinctă. Sunt cazuri dintre copiii surdo-muţi, cari prind să înveţe să cunoască literele şi cifrele, de mici, înainte de a intra în şcoală.

Lucrul acesta s'a întâmplat şi cu Petrică. Părinţii săi s'au pomenit cu el că deodată cunoştea literile alfabetului şi ştia să le scrie. Acest lucru dacă este interesant pentru un copil normal, cu atât mai mult pentru un surdo-mut. care este lipsit de mijlocul direct de a înţelege.

Cu educaţia surdo-muţilor s'au ocupat pedagogii încă din timpurile cele mai vechi. Inainte de Cristos, pe timpul Spartanilor ei erau socotiţi ca inapţi pentru viaţă şi erau ucişi, aruncaţi de pe muntele Taiget. De când a venit Mântuitorul pe pământ şi a stabilit principiul iubirii de aproapele, de aci înainte au încetat ostilităţile împotriva surdo-muţilor şi s'au bucurat şi ei de aceleaşi drepturi la viaţă, în rândul oamenilor, ca şi ceilalţi. Dealtfel — lăsând principiul iubirii de aproapele — se făcea o mare crimă cu aceştia, când li se lua dreptul de viaţă, căci surdo-muţii, sunt tot atât de producători şi necesari societăţii ca şi oamenii normali.

Primul început de cultivare, a surdo-muţilor, datează din secolul al optelea şi a fost la poporul cu cele mai vechi începuturi de cultură, la Englezi. Adevărata preocupare pentru educarea surdo-muţilor, începe tot însă din secolul al doisprezecelea şi începe tot în Anglia. Doctorul John Buiwce cercetând cu atenţ psihologia surdo-muţilor, a constat că pentru educaţia acestora, este neapărată nevoe, o metodă special El a plecat dela principiul, că multe ocazii — mai ales când se aflăm la o depărtare prea mare un de altul — ne servim de gestu fără să întrebuinţăm şi să auz vorba şi ne înţelegem. Condus de această idee s'a întrebat, dacă pe meiul gesturilor nu poate stabili sistem de instruire accesibil înţel gerii surdo-muţilor. Astfel a combinat gesturile, cari le face omul instinctiv şi ideea lui a dat rezultat practice, stabilind astfel sistemul d înţelegere digital. Cu timpul alţi pedagogi cari s'au ocupat deaproape d educaţia surdo-muţilor, au reuşit s adaoge şi să desvolte mult aceast metodă.

Târziu, în timpurile noastre, după ce metodele de educaţie au suferi numeroase transformări şi aceast metodă digitală de educaţie a surdo muţilor a căzut. Pedagogii contemporani ai activismului, au găsit a această metodă prea grea şi rudimentară. indirectă sau lungă cum i-am spune, şi au întemeiat alta, mai directă, cu posibilităţi mai uşoare de învăţat, aceea a cetirii pe buze. Această metodă este socotită ca cea mai bună şi e aplicată azi în majoritatea şcoalelor de surdo-muţi. Prin acest sistem educaţia se face după metoda orală, cu vorbiri articulare şi dactilologie.

Mitrică şi Florea, nu învăţaseră nu cunoşteau niciuna din aceste metode Totuşi instinctiv ei reuşiseră să descopere o metodă de a se înţelege cu Petrică foarte uşor. Nu mai întâmpinau niciun obstacol.

In Duminica Floriilor. Petrică şi tatăl său au mers la biserică. Mama lui a rămas acasă să pregătească bucatele pentru prânz. Amândoi veniră acasă cu ramuri verzi de salcie. Tatăl îi explică însemnătatea creştinească a acestor ramuri şi îi spuse că acei pomi cari vor fi legaţi cu ramuri dintr'acestea dela biserică vor creşte mai frumoşi şi vor da roade mai multe. Acelaş lucru se întâmplă şi cu copiii cari încing câte o ramură de salcie în ziua de Florii în jurul corpului. Petrică şi tatăl său se înciseră cu câte o ramură apoi merseră în grădină şi legară la fiecare pom salcie. Când se înapoiară din grădină se aşezară la masă. După masă Petrică luă creionul şi o bucată de hârtie din raftul cu cărţi şi începu să scrie. Părinţii îl lăsară să-şi facă obiceiul cum de câtva timp omişnuia.

Mare le fu surprinderea când Petrică luă bucata de hârtie şi o arătă tatălui său. Pe ea scria: „vreau să mă duc la şcoală".

— De unde a învăţat Petrică să scrie? întrebă el pe Floarea nerăbdător.

Ia te uită şi ce frumos a scris. Să ştii bărbate că cu băiatul ăsta al nostru e ceva nemaivăzut. Amândoi îl îmbrăţişară de bucurie şi-l sărutară.

Tatăl îl făcu să înţeleagă că la toamna care vine îl va trimite la şcoală. Petrică se simţea bucuros să sosească această zi cât mai curând.

Toată vara, el pe lângă munca pe care o făcea dând ajutor părinţilor în timpul liber căuta să răsfoiască ori ce-i eşea în cale.

Când a venit începerea anului şcolar, Mitrică înscrise pe Petrică la prima şcoală de surdomuţi din apropiere. De aci înainte Petrică se despărţea de tatăl şi mama sa, lângă care îşi petrecuse primii ani ai copilăriei. Deşi îi era greu el însă înţelegea aceasta ca un sacrificiu pentru viaţa de mai târziu.

Cine şi-a petrecut din anii copilăriei în şcoală ca internat, a văzut şi ştie ce oferă educaţia în aceste case.

Internatul aduce plăceri tot atâtea ca şi neplăceri. Dintre neplăceri este izolarea care produce monotonia. Multe din neplăcerile ce le crează viaţa de internat sunt şi acelea produse de conducători. In măsura în care un director de internat ştie să înveselească şi să ţie continuu viaţa vie, în aceiaş măsură tineretul se simte mai bine sau mai prost.

Imi trec prin faţă clipe din această viaţă. Sculatul disdedimineaţă, facerea patului, spălatul şi apoi rugăciunea, gimnastica, ridicarea steagului cu gând închinat Regelui, toate acestea făcute în ordine şi disciplină. Apoi nu pot să uit şezătorile. Acestea dacă ar fi fost cât mai dese ar fi uşurat mult greutatea ce apăsa internatul asupra copiilor. Vraja acestora n'o pot uita. Ea lega pe toţi în acelaş dor de dragoste şi bine.

Viaţa de internat pentru copiii normali şi mai ales pentru cei mai mari de zece ani, trebue să se desfăşoare mult mai frumos. Aceştia au posibilitatea contactului unul cu altul şi la urmă fiind mai mari, pot singuri găsi lucruri să-i facă clipele de viaţă vesele.

Cu surdo-muţii nu se întâmplă tot aşa. Şi mai ales adăugând că ei sunt aduşi şi de mici dela vârsta de şapte ani. Aceştia au încă nevoe de o protecţie continuă şi îngrijire şi supraveghere.

„Orghi"

Să facem prezentările: Baronul Orghi, descendent al unei vechi familii de lupi moldoveni, contează ca o personalitate în lumea cunoscătorilor de rase, şi nu acceptă nici o prietenie în singurateca lui majestate. Are nasul fin, lung şi fălcile puternice cu dinţi albi cari ştiu la nevoie să croiască minunat o haină după ultima modă, sau să rupă o bucată de carne chiar atunci când nu e prea multă. Jocurile lui inventate de el, sunt minuni de fugă şi şiretenie, de seriozitate şi alintare. Dacă cumva te supără printr'o obrăznicie, ca să te împace îţi aduce un os mare să-l rozi dacă poţi împreună cu el. Dimineaţa deschide uşa încetişor cu lăbuţele lui făcute căuş şi vârându-şi botişorul de lac umed prin deschizătura uşii, dă un bună dimineaţa scurt privind cu ochii vioi şi cercetători interiorul camerei. După o minuţioasă şi atentă cercetare constată dacă te-ai trezit sau dacă dormi. Şi nu-l poţi înşela.. Ştie că oamenii dorm cu ochii închişi. De cerci să-l priveşti şi deschizi pe jumătate un singur ochi, Orghi începe: „Stăpâne, fabrica a sunat, lumea a început să mişune pe străzi, zarzavagii aleargă strigând cu coşurile încărcate, gunoierul mătură strada stropită, franzelarul şi poşta de dimineaţă au sosit şi tu nu te mai scoli? — „Da, e aşa de târziu? Desigur. Eu am cumpărat două franzele. Una pentru mine şi una pentru voi. Am rămas însă dator, căci n'am ştiut unde sunt banii şi apoi tu nici nu m'ai învăţat să număr. Jurnalul ţi l-am pus pe noptieră, şi aştept să-mi citeşti şi mie noutăţi. Dar uitam să-ţi mai spun ceva. Şi plecându-şi botişorul în jos.. Aşi vrea un colţ de franzelă.. mi-e foame şi nu mai pot aştepta laptele.

La această peroraţie de lătrături nu e nevoe să-i răspunzi. E destul să-ţi răsară un zâmbet — şi nu se poate să nu-ţi răsară, — aproape imperceptibil în colţul gurii, ca el să ştie că eşti mulţumit de serviciile lui. Atunci sare în pat fericit şi aşezându-şi capul pe piept, aşteaptă veşti noui. Urechile enorme ca nişte aripi de liliac se lasă pe spate caşicum n'ar exista. Incepi să citeşti tare. Deabia atunci el îşi înaltă urechile spre o ascultare atentă. Din când în când câte un răbufnit de indignare odată cu al tău, sau tot odată cu tine un icnit de satisfacţie se aude. Iar când se citeşte despre politică, adoarme. Cea mai mare atenţie o dă poveştilor cu câinii poliţişti. Dacă îndrăzneşti cumva să citeşti ziarul încet, mâriie nemulţumit şi bate cu laba în dosul ziarului. Dacă nu înţelegi atunci te muşcă încetişor de mână scheunând. Şi dacă nici aşa nu pricepi — sau te faci că nu pricepi, — se dă jos supărat şi a doua zi jurnalul adus pe noptieră e rupt pe jumătate, franzelarul alungat cu lătrături şi tu poţi să dormi până la amiază, că nimeni nu te mai scoală. Dar, chiar, când între stăpân şi câine n'a intervenit nici o discordie, sunt dimineţi când vine să te scoale mai târziu pentrucă după masă nu poţi să mai dormi. „Dece? întrebi mirat. Şi tot serios îţi răspunde: — „Azi e ziua mea de injecţie. Şi într'adevăr e ziua lui de injecţie. Căci după o gravă boală de piept de astă iarnă. Orghi e obligat să-şi fortifice oasele şi muşchii. Când trebue să meargă la doctor, cu un ceas înainte deschide uşile încet, se duce jos pe scară şi ia de pe o masă unde îi sunt aşezate lucrurile lui: hăinuţa de iarnă, când e mai frig, sgarda şi botniţa. Le aduce sus şi le aşează frumos la rând. Apoi se aşează lângă ele şi îşi aşteaptă stăpânul. Nimeni altcineva nu are voie să se atingă de aceste lucruri. Drumul la doctor îl ştie singur. Numai la răscrucea străzilor aşteaptă căci îi e frică să treacă singur. Când aude huruitul unei maşini se trântesţe la pământ cu labele în lături, cu urechile lipite dealungul capului şi aşteaptă uitându-se numai cu un ochi la maşină. După ce a trecut, se scoală şi se scutură, merge mai departe caşicum nimic nu s'ar fi întâmplat şi uitându-se eroic împrejur, spune: „Vezi, aşa trebue să te aperi de maşini!

Dar frica lui e scuzabilă, căci nu are decât un an. Pentru jocurile lui neîntrecute însă, ai dori să rămână la această vârstă toată viaţa. In plimbările lui vesele afară din oraş, când câmpurile verzi primăvăratice i se deschid în faţă, acolo îşi aduce el aminte de strămoşii lui trăiţi în sălbăticie şi libertate. Nările de lac negru îi tremură şi ochii ca nişte măsline mai înoată adânc în undelemnul lacrimilor. Soarbe cu mirosul umezeala ierbii şi imită cu botul ascuţit, mersul şopârlei prin catifeaua verde. Face tumbe scheunând de plăcere şi aleargă încovoiat ca un arc cu picioarele năluci neatingând pământul. Se ascunde după cea mai mică tufă pândindu-te cu un ochi ca să te sperie, umblă în două picioare făcându-ţi semn cu lăbuţele, sau aleargă în vârtej furios după coană. Şi când stăpân şi câine se odihnesc, el îşi desface cuminte pachetelul cu mâncare şi ospătează privind zările albastre. Se culcă apoi să se odihnească pentru o nouă joacă, ascultând cu urechea ca o aripă de liliac forfotul gâzelor pământului.

Adela Savu

CASA TACERII

Societatea surdo-muţilor din România fostă sub Inaltul patronaj al regretatei noastre Regine Maria, roagă pe această cale Onor. Instituţiile, şcolile, Parohiile din întreg cuprinsul ţării noastre cărora li s'a trimes carnete cu cărămizi în valoare de 250 lei carnetul să le înapoieze la sediul societăţii de surdomuţii, str. Maior Ene nr. 2. Bucureşti 6.

Ministerul Muncii, Sănătăţii şi Ocrotirilor Sociale, Direcţia Ocrotirilor. cu adresa No. 84035 din 30 Sept. 1938, a aprobat o ultimă prelungire a acestei colecte a cărui termen expiră la 31 Martie a. c., şi ar fi de dorit ca strădaniile de muncă şi sacrificiu necurmat a societăţii noastre din anul 1936 până acum să nu fie zadarnice.

„CASA TĂCERII" trebue să fie inaugurată odată cu Congresul Internaţional al surdo-muţilor care va avea loc în Bucureşti în luna August 1940. De pe acum s'au anunţat peste 27 naţiuni care îşi vor trimete delegaţii lor printre care delegaţiune de surdo-muţii vor fi şi profesori specialişti de surdomuţi care vin să cunoască realizările culturale şi sociale de la noi.

Casa Tăcerii va fi o podoabă a ţării noastre, cea mai mare Instituţie de muncă producătoare a surdo-muţilor; o „VATRA LUMINOASĂ" a surdo-muţilor: o şcoală superioară de arte şi meserii în care absolvenţii şcoalelor de surdo-muţi îşi vor găsi adăpost şi pregătirea de care sunt lipsiţi astăzi. Meritele ce vor ieşi de aici va face înconjurul unui renume frumos şi demn de ţară şi regele nostru cărora surdo-muţii de azi o închină ca o recunoştinţă tăcută.

V. DIMITRIU-LEORDA

C. 9697 Tip. „Universul", str. Brezoianu 23-25

BCU Cluj / Central University Library Cluj